

Til: Helse – og omsorgskomiteen

Dato: 15/17.oktober

Emne: Budsjetthøring til kap. 714, 3714, 761 og 780.

Kap 761 post 68. Demensvennlig samfunn

Nasjonalforeningen for folkehelsen har med midler fra TV-aksjonen 2013 – 2018 bygget opp en landsdekkende kampanje for utvikling av demensvennlige samfunn i kommunene. I dag deltar over 130 kommuner i arbeidet, og stadig nye kommuner kommer til. Modellen for samarbeid mellom frivillige, servicenæring og kommuner har vist seg som en vesentlig suksessfaktor som er brukertilpasset og kostnadseffektiv måte. Anslagvis 13 000 personer som jobber i kommune, butikk eller ulike servicebransjer har hittil fått opplæring om demens og tilrettelegging for mennesker med kognitiv svikt gjennom kampanjen. Vår opplæring av ansatte i privat og offentlig servicenæring er derfor en viktig del av arbeidet for et aldersvennlig samfunn.

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber helse og omsorgskomiteen:

- om en særskilt bevilgning til å fortsette vårt arbeid med et mer demensvennlig samfunn på 1 million kroner.

Kap 761 post 71. Aktivitetsvenn

Aktivitetsvenn er et aktivitetstilbud for personer med demens som drives i samarbeid med 220 kommuner, hvor over 3000 frivillige bidrar i arbeidet. For å kunne opprettholde tilbudet er det behov for at Nasjonalforeningen for folkehelsen viderefører bidrag til rekruttering av frivillige og personer med demens, kvalitetssiker opplæring og kursmateriell og veileder og støtter kommunene. Vårt arbeid med Aktivitetsvenn mottar langt mindre i statsstøtte enn tilsvarende arbeid i andre organisasjoner, og uten en økning i bevilgningene og større forutsigbarhet til Aktivitetsvenn vil dette viktige, kostnadseffektive og framtidrettede arbeidet måtte trappes ned.

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber helse og omsorgskomiteen:

- om en egen bevilgning på 2 millioner kroner til arbeidet med å drive og videreutvikle Aktivitetsvenn.
- Livskvalitet og aktivitet for personer med demens er viktig, og vi ber om at dette arbeidet får en fast post over statsbudsjettet

Kap 714 Sosial ulikhet i helse

Sosial ulikhet i helse er et stort folkehelseproblem og ulikheten i Norge er økende. Konsekvensene av sosiale ulikheter gjelder ikke utelukkende for de mest utsatte gruppene. Reduksjon av sosial ulikhet i helse krever bred og koordinert innsats. For å realisere reduksjon i helseforskjellene er det avgjørende at politikktutforming og initiativer i større grad redegjør for sosiale fordelingseffekter. Det krever en prosess hvor politikktutforming konsekvensvurderes for hvordan fordelingseffektene slår ut både i og på tvers av sektorer. Videre trengs det mål og gode indikatorer som bedre fanger opp gradienten for å følge ulikhetsutviklingen over tid.

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber helse- og omsorgskomiteen:

- Bevilge midler til å utvikle måleparametere for å vurdere sosiale fordelingseffekter av politikk og tiltak.

Kap 780 post 50 Et løft for demensforskning

Forskning på demens krever en mangefasettert tilnærming. I tillegg til forskning på årsakssammenheng og kurerende behandling, er det nødvendig med en helhetlig tilnærming som også inkluderer forskning på forebygging, utredning, diagnose og oppfølging fra symptomdebut til død. Fremtidig forskningsinnsats må derfor bygges på denne tilnærmingen. Like viktig er det at forskningen skjer i samarbeid mellom forskningsaktører på tvers av institusjoner og miljøer.

Kunnskap om eldres helse vil være viktig for å kunne møte utfordringene med de store demografiske endringene framover. Gjennom HUNT4 70+ får vi for første gang kunnskap om hvor mange som har demens i Norge. En videreføring av HUNT4 70+ som en oppfølgingsundersøkelse/kohort er helt nødvendig for å kunne få kunnskap om omfang av og utviklingstrender for demens i Norge.

Nasjonalforeningen for folkehelsen ber helse – og omsorgskomiteen:

- Bidra med 15 millioner kroner til økt satsning på forskning som kan avdekke årsakene til ulike demenssykdommer for å finne effektiv persontilpasset medisinsk behandling.
- Sørge for en videreføring av HUNT4 70+ med 5 millioner kroner årlig over tre år, som en oppfølgingsundersøkelse/kohort om helseutviklingen hos eldre.

Kap 761 post 75Økt rekruttering av sykepleiere og helsefagarbeidere.

Nasjonalforeningen for folkehelsen deler Norsk Sykepleieforbunds bekymring for tilstrekkelig antall sykepleiere til fremtidens helseutfordringer i kommunene. Gode helse- og omsorgstjenester trenger mange og godt kvalifiserte fagutdannede sykepleiere de neste årene. Kompetanseløft 2020 må i sterkere grad enn i dag ha bedre tiltak for rekruttering. Nasjonalforeningen forutsetter at Kompetanseløft videreføres etter 2020.